

Іноді чим менше
ліків, тим краще
для дитини:
П'ять прикладів

Коли діти хворіють,
то батьки та педіатри
прагнуть, щоб вони
якнайшвидше одужали.
Проте іноді медичне
втручання приносить більше
шкоди, аніж користі.

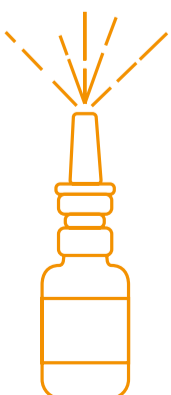
1 Запалення середнього вуха

Гостре запалення середнього вуха у дітей не слід беззастережно лікувати антибіотиками.

Запалення середнього вуха (середній отит) часто виникає внаслідок вірусної інфекції і не потребує лікування антибіотиками. Безпідставне застосування антибіотиків призводить до різних небажаних побічних ефектів, зокрема алергії, виникнення резистентності до антибіотиків, діареї та інших ускладнень. У багатьох випадках інфекції середнього вуха проходять самі по собі в процесі перебігу хвороби.

Можна вжити таких заходів:

- Якщо біль сильний, дайте дитині знеболюючі лікарські засоби, наприклад, парацетамол або ібупрофен - у дозуванні, що відповідає віку та вазі дитини.
- Промивайте ніс ізотонічним сольовим розчином.
- Якщо стан не покращиться, зверніться до педіатра знову через два або три дні.

2 Рефлюкс шлунка

Не слід застосовувати блокатори кислот для лікування рефлюксу шлунка у немовлят.

Рефлюкс шлунка у немовлят - це нормальний процес, що не потребує лікування блокаторами кислот. У половини немовлят спостерігається рефлюкс. Він починається протягом першого місяця життя і посилюється до четвертого-п'ятого місяців.

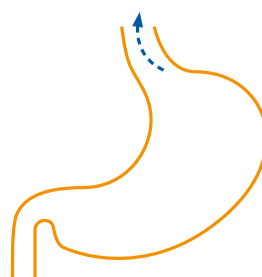
Немовлята відригують частину спожитого харчування. Це частково спричинено незрілістю травної системи.

Стимування вироблення шлункової кислоти не запобігає ні безпричинному плачу, ні відригуванню. Використання блокаторів кислоти може бути навіть шкідливим для немовлят і викликати інфекції дихальних шляхів, зміну кишкової мікрофлори та зниження міцності кісток.

У разі сильного блювання, невяглого плачу або недостатнього набору ваги варто, щоб дитину оглянув лікар.

Можна вжити таких заходів:

- Аби зменшити рефлюкс, можна спробувати регулярно утримувати верхню частину тіла піднятою (підніміть верхню частину тіла на 30 градусів, наприклад, підклавши рушник).

3

Кашель

Не слід давати дітям ліки від кашлю.

Кашель, загалом, - це нормальний захисний механізм організму. Рослинні та хімічні препарати від кашлю неефективні проти застуди. Як виявили різні дослідження, вони навіть можуть бути небезпечними для дітей. Лікарські засоби від кашлю часто містять кілька діючих речовин. У поєднанні з іншими ліками, вживання таких засобів може призвести до передозування цими діючими речовинами.

Можна вжити таких заходів:

- Давайте дітям віком від 12 місяців мед: з маленької ложечки або у чаї.
- Слідкуйте за тим, щоб дитина не вдихала сигаретного диму.
- Забезпечте сприятливий мікроклімат у кімнаті з вологістю 50-60% і температурою 18°C.
- Утримуйте верхню частину тіла дитини у піднятому положенні.

4

Шлунково-кишковий грип

Дітям з легкою або помірною втратою рідини (наприклад, шлунково-кишковий грип з блюванням та/або діареєю) слід поповнювати втрачену рідину через пиття.

У разі важкого перебігу шлунково-кишкового грипу саме у маленьких дітей втрата рідини може бути значною. Цю втрату потрібно компенсувати. Поповнювати втрату рідини можна різними способами. Найбільш комфортний і сприятливий для здоров'я спосіб - це компенсувати втрату рідини через пиття.

Якщо випитої кількості недостатньо, то рідину можуть вводити безпосередньо через шлунок або через кров. Аби рідина потрапляла у шлунок, через ніс і стравохід вводять тонкий зонд. Для вливання у кров тонку трубку вводять безпосередньо у вену і під'єднують до пристрою для інфузії. Оскільки вени у таких дітей слабо наповнені, то іноді потрібно кілька спроб. Це може бути боляче і спричиняти стрес.

Можна вжити таких заходів:

- Можна давати дитині розведений яблучний сік, грудне молоко або інші звичні для неї напої - з ложечки або ковтками.
- Додатково можна давати дитині електролітні розчини, що відпускаються без рецепта.

5

Вірусна інфекція дрібних дихальних шляхів

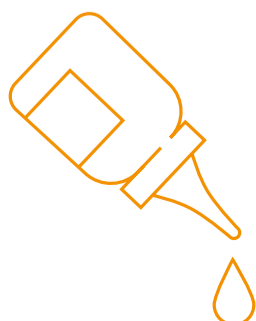

Не слід беззастережно давати кортизоноподібні або протиастиматичні лікарські засоби немовлятам з вірусною інфекцією дрібних дихальних шляхів.

Бронхіоліт - це запалення найдрібніших дихальних шляхів легень, яке викликають віруси застуди. Запалення характеризується сильним кашлем з мокротою, нежиттю і, здебільшого, підвищеною температурою. Часто на нього хворіють немовлята, які тоді важко дихають і менше п'ють. Кортизоноподібні або протиастиматичні лікарські засоби за таких обставин ані зменшують ризик того, що дитину доведеться відвезти до лікарні, ані скорочують тривалість перебігу хвороби. Навпаки, такі лікарські засоби можуть призвести до зниження вмісту кисню в крові або до прискореного серцебиття чи тремору.

Можна вжити таких заходів:

- Зволожуйте ніс дитини ізотонічним сольовим розчином.
- Нехай дитина часто п'є невеликими порціями.
- Забезпечте дитині необхідний час для відпочинку.

pädiatrie schweiz піклується про добре самопочуття дітей

Непотрібне лікування чи обстеження не лише коштує грошей, але й часто шкодить дітям.

pädiatrie schweiz, національна професійна спілка швейцарських педіатрів, виступає за «раціональну медицину». Ця ініціатива керується принципом, що лікування має застосовуватися лише тоді, коли воно дійсно приносить користь пацієнтам.

Іноді терпіння корисніше за лікування.

- Більше інформації про п'ять прикладів, розглянутих у цій брошурі, можна знайти за посиланням: paediatrieschweiz.ch/choosingwisely
- Цю інформацію можна завантажити на сайті у форматі PDF та роздрукувати такими мовами: німецькою, англійською, французькою, італійською, боснійською/хорватською/сербською, португальською, іспанською та турецькою

smarter medicine

Choosing Wisely Switzerland

pädiatrie schweiz

Die Fachorganisation der Kinder- und Jugendmedizin

Rue de l'Hôpital 15
Postfach 516
1701 Freiburg

+41 26 350 33 44
sekretariat@paediatrieschweiz.ch
paediatrieschweiz.ch